

RIFT Temadag
Valby, 20. nov. 2018

Anette Faye Jacobsen
Seniorforsker, Ph.D.

Samarbejdet om det anbragte barn

- Præsentation
- Hvorfor er samarbejdet vigtigt?
 - Hvad siger forskningen?
 - Hvad siger menneskeretten?
- Hvordan er dansk lov
 - herunder i forhold til menneskeretten
- Hvordan er praksis?

Hvad siger forskningen om relationer og samarbejde?

- Relativt begrænset forskning (små undersøgelser)*
- Mangler viden om effekt af børns kontakt til forældre og netværk
- Sikker tilknytning vigtig – ikke om det er til plejefam. el. forældre
- Konflikter mellem omsorgspersoner går ud over barnets trivsel og udvikling
- Mange anbragte børn oplever tab af kontakt til forældre, søskende og netværk
 - 30 % vil gerne se deres søskende mere
- Anbragte børn opfatter forældre som del af deres rødder og livshistorie
- Den unge flytter ofte tilbage til familien efter anbringelsen
- Forældre oplever behov for respekt, empati og information
- Forældre vil inddrages i beslutninger vedr. barnet

*Anette Faye Jacobsen og Anne-Dorthe Hestbæk (febr. 2020): *Børns rettigheder i socialfaglig og pædagogisk praksis*.

Hvad siger menneskeretten?

- **FNs Børnekonvention**

Et barn har ret til regelmæssig, personlig og direkte forbindelse med begge sine forældre (art. 9, stk. 3).

En anbringelse skal søge at skabe sammenhæng i et barns opvækst og tage hensyn til et barns baggrund (art. 20, stk.3)

- **Den Europæiske
Menneskeretsdomstol**

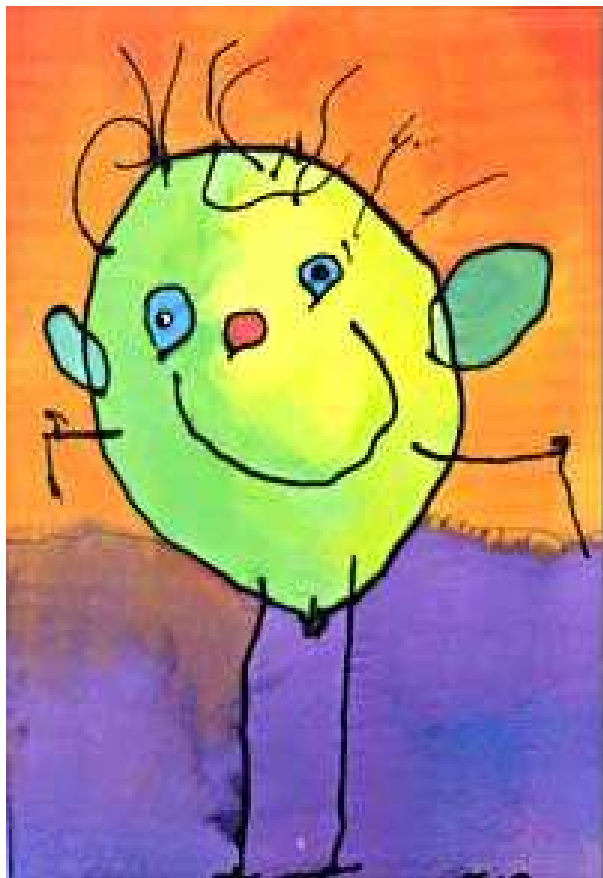
Ret til familieliv (art. 8)

Mange domme: Staten har en positiv forpligtelse til at fremme børns og forældres kontaktmuligheder, når en familie splittes (fx ved skilsmisse, el. anbringelse).

Serviceoven (uddrag)

§ 71. Barnet eller den unge har ret til samvær og kontakt med forældre og netværk, herunder søskende, bedsteforældre, øvrige familiemedlemmer, venner m.v. under anbringelsen uden for hjemmet. Kommunalbestyrelsen skal under hensyntagen til barnets eller den unges bedste (...) sørge for, at forbindelsen mellem barnet eller den unge og forældrene og netværket holdes ved lige.(...). Kommunalbestyrelsen har i den forbindelse pligt til at sikre, at forældrene får information om barnets hverdag, og til at bidrage til et godt samarbejde mellem forældrene og anbringelsesstedet. (...)

➤ Fin overensstemmelse med menneskeretten

Surveyundersøgelse blandt § 54 støttemønstre

- Anonymt survey med 52 spørgsmål, afsluttet sept. 2018*
- Udsendt til 98 kommuner (42 svar)
- PS-forening og konsulentfirmaer (36 i alt, 11 svar)
- 295 repondenter,
- Ingen kender SP-antallet i alt. Vi kan ikke sige noget om repræsentativitet.

*<https://menneskeret.dk/udgivelser/samarbejde-anbragte-boern>

§ 54. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde forældremyndighedens indehaver en støtteperson i forbindelse med barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet, (...)

Stk. 2. Under barnets eller den unges anbringelse uden for hjemmet (...) skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om støtte til forældrene efter stk. 1, efter § 52, stk. 3, eller efter anden lovgivning. Støtten skal så vidt muligt medvirke til at løse de problemer, som har været årsag til anbringelsen med henblik på at støtte forældrene i at varetage omsorgen for barnet eller den unge ved en eventuel hjemgivelse eller i samvær med barnet eller den unge under anbringelsen. Kommunalbestyrelsen skal fastsætte en særskilt plan for støtten til forældrene.

(...)

Kommunernes brug af § 54 støtteperson

Meget forskellig praksis.

- Tal 2015-2017 (nogle mangler)

Brug af støtteperson i % af anbringelser.

Variierer fra

- Top (over 30%): Sønderborg (49%), Syddjurs (46%), Helsingør, Egedal, Fredensborg, Hillerød, Tårnby, Hjørring, Vesthimmerland, Bornholm, Stevns, Samsø.
- Bund (under 10%): Gentofte, Vallensbæk, Gribskov, Hørsholm, Lejre, Assens, Thisted, Faxe, Odder, ?: *Glostrup, Ishøj, Kerteminde, Langeland.*

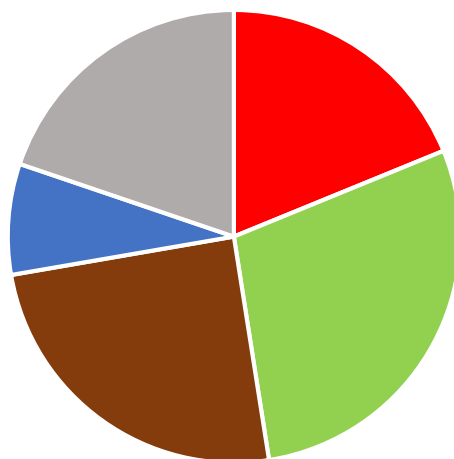

Serviceloven § 140: Handleplan

- *Stk. 4. (...)* I sager om anbringelse uden for hjemmet, jf. § 52, stk. 3, nr. 7, og § 58, skal en handleplan tillige angive, hvilke former for støtte der selvstændigt skal iværksættes over for familien i forbindelse med, at barnet eller den unge opholder sig uden for hjemmet, og i tiden efter barnets eller den unges hjemgivelse.

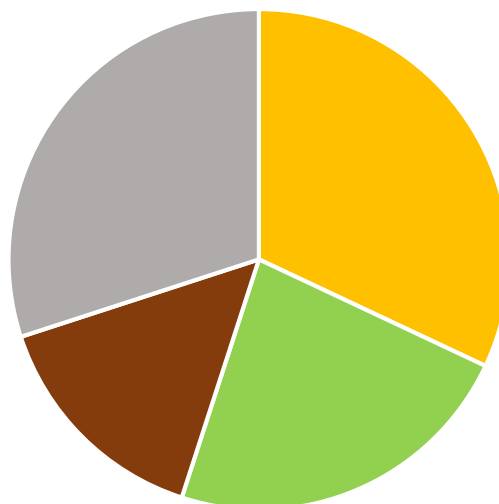
Handleplan til forældrene iflg survey

Tilbydes forældrene
en
forældrehandleplan
(SEL § 54, stk. 2)

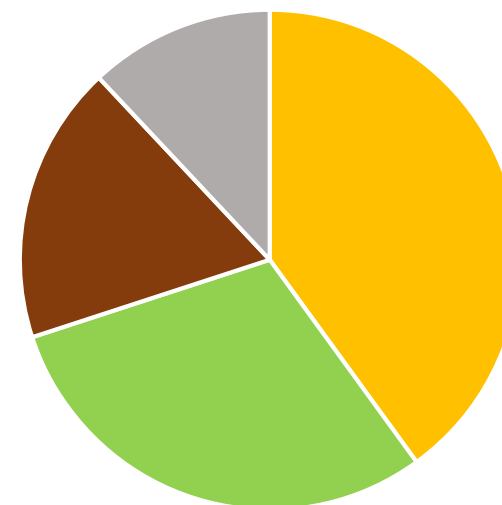
■ Altid ■ Nogle gange
■ Sjældent ■ Aldrig
■ Ved ikke

Hvis forældrene får
en handleplan, bliver
den fulgt op?

■ Som regel ■ Nogle gange
■ Sjældent ■ Ved ikke

Bliver forældrene
inddraget, når
barnets handleplan
revideres (SEL §70)

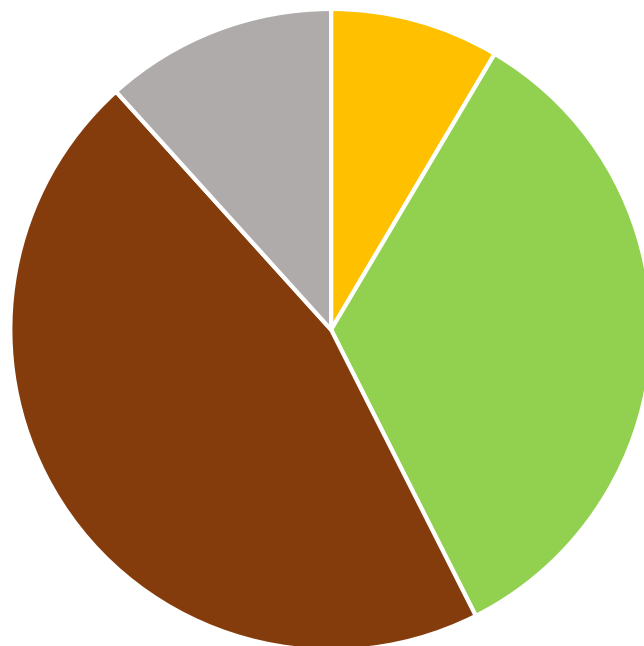
■ Som oftest ■ Nogle gange
■ Sjældent ■ Ved ikke

Hvordan fungerer handleplanen iflg. støttepersoner?

- For det meste skal jeg hjælpe forældrene med at bede om det
- Nogle kommuner er gode til at lave forældrehandleplaner. Andre kommuner laver dem ikke.
- Det er ikke noget, hverken sagsbehandler eller forældrene er optaget af- derfor har jeg vel nærmest glemt, at måske bør det være en del af det tema, vi arbejder med
- Når kommunen (usagt) forventer, at anbringelsen varer barndommen ud, så finder de det ikke nødvendigt at lave en forældrehandleplan!
- Som regel består den i, at der står, at der er bevilget en §54 støtteperson
- Hvis vi anmoder om en ny handleplan i forhold til de aktuelle forhold, så kommer der en ny, hvor næsten kun dato er ændret.

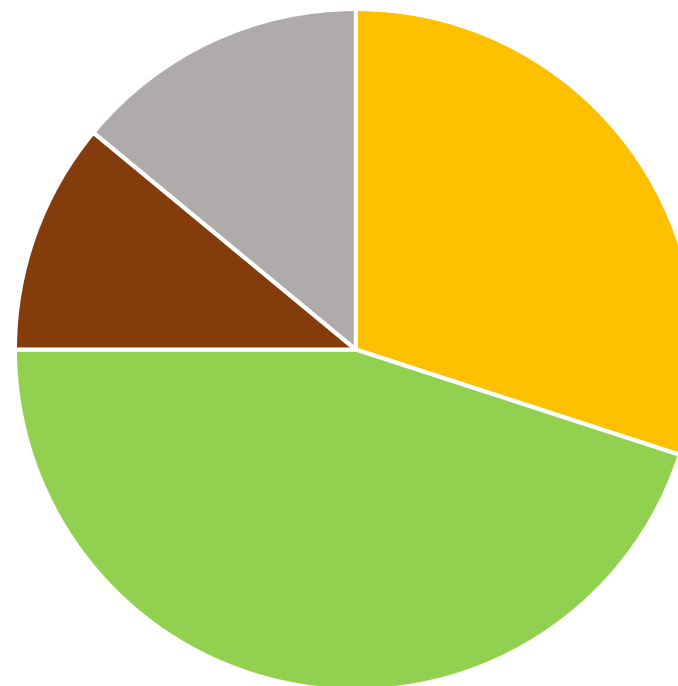
Kommunens støtte til forældrene

Bliver forældrene tilbudt anden støtte end SP under anbringelsen?

■ Som oftest ■ Nogle gange ■ Sjældent ■ Ved ikke

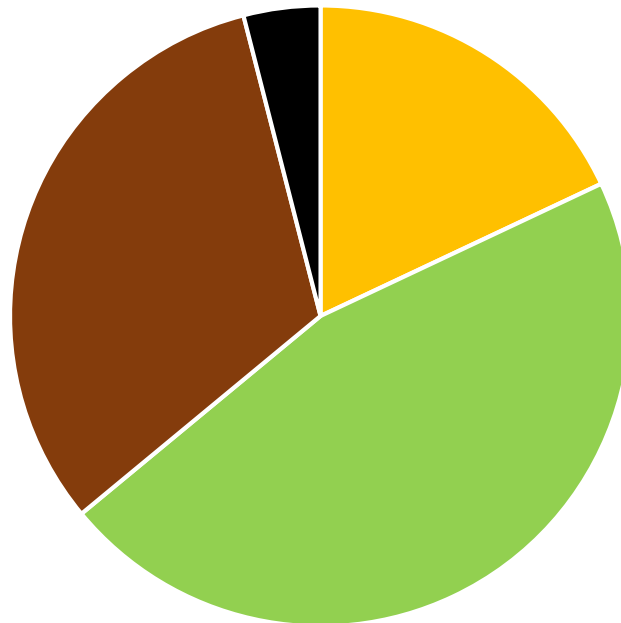
Ønsker forældrene mere støtte, end de får tilbudt?

■ Som oftest ■ Nogle gange ■ Sjældent ■ Ved ikke 11

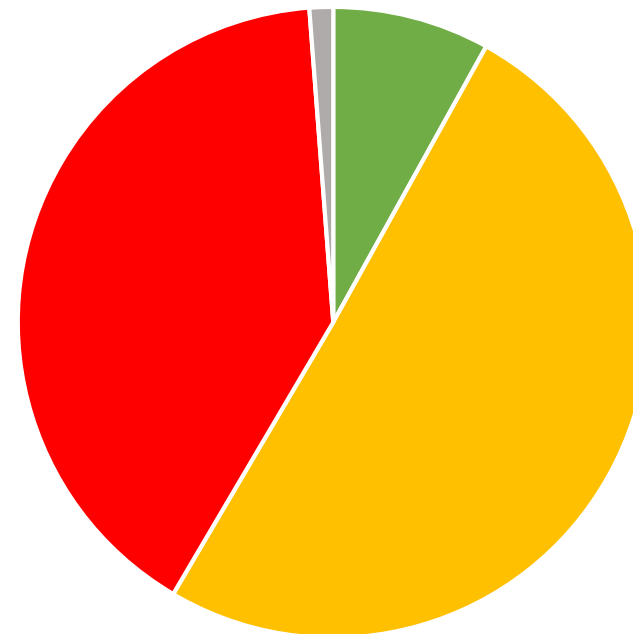
Forældres oplevelser af kommunen

Oplever forældrene sig generelt
inddraget af kommunen i deres
børns sag?

■ Oftest ■ Nogle gør, andre ikke ■ Sjældent ■ Ved ikke

Hvordan oplever forældrene
samarbejdet med kommunen?

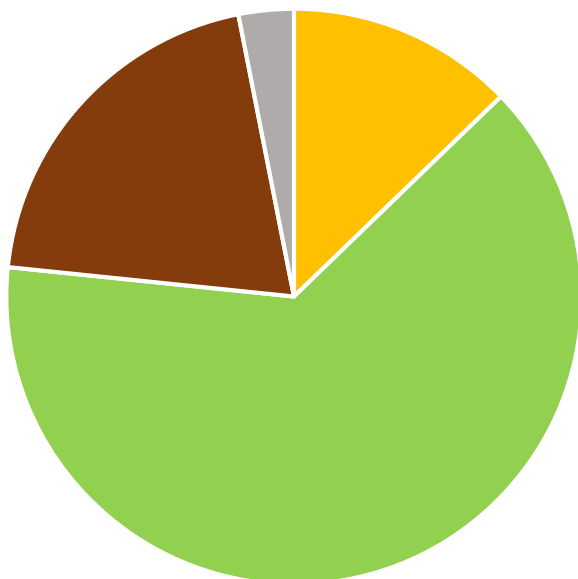
■ De fleste er tilfredse ■ Nogle tilfredse, andre ikke
■ Fleste utilfredse ■ Ved ikke

Forældres synspunkter på kommunen iflg støttepersoner

- Ved en frivillig anbringelse er forældrenes oplevelse oftest, at der er et ok/godt samarbejde.
- Jeg oplever forældre, der ikke kan gøres tilfreds. Jeg oplever forældre, der med god grund er utilfredse.
- Jeg vil tro at de fleste sagsbehandlere synes at de inddrager forældrene - og det er mit indtryk at forældrene tænker modsat.
- De har meget svært ved at komme i kontakt med kommunen De føler kommunen tager plejeforældres parti ved konflikter De oplever ofte at skriftlige sager ikke stemmer overens med det de sagde...
- De oplever ofte at deres holdninger ikke har nogen værdi og man forsøger sjældne at inddrage forældrene i barnets liv.

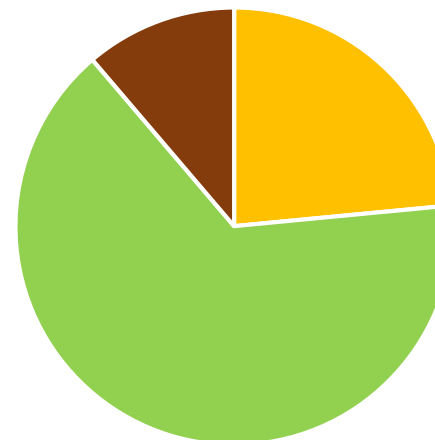
Samarbejdet med anbringelsesstederne

Bliver forældrene orienteret
om barnets hverdag på
anbringelsesstederne?

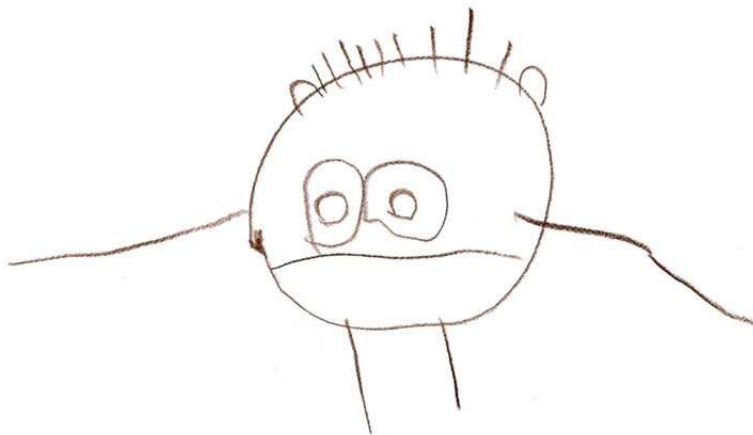
■ Som oftest ■ Nogle gør, andre ikke
■ Sjældent ■ Ved ikke

Oplever forældrene
en god kontakt til
anbringelsesstederne
?

■ Oftest
■ Nogle gør, andre ikke
■ Sjældent

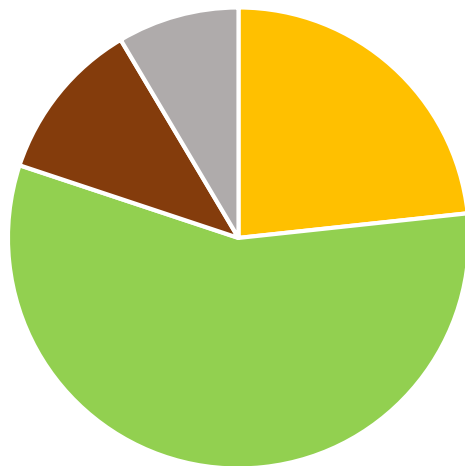
Sp-synspunkter på kontakt til anbringelsesstederne

- Forældrene vil rigtig gerne vide mere.
- Jeg oplever en del plejefamilier der er meget dårlige til at berette om barnets hverdag.
- Forældres behov for orientering tages meget sjældent alvorligt som en faktisk del af samarbejdet.
- Oplever at samarbejdet og orientering om barnet, glider bedre på opholdssteder, frem for plejefamilier.
- I nogle sager orienteres forældrene kun ved de lovgivningsmæssige opfølgingsmæssige møder.
- Ofte er der ikke etableret tilstrækkeligt gode rammer for samarbejdet - fra kommunens side. Hvis man ikke mødes og snakker er det svært at undgå misforståelser - men ofte skal forældrene selv tage initiativ til/ bede kommunen om netværksmøder og meget ofte kan der gå vældig lang tid, før forældre og anbringelsessted mødes første gang - der er måske allerede opstået misforståelser og utryghed.

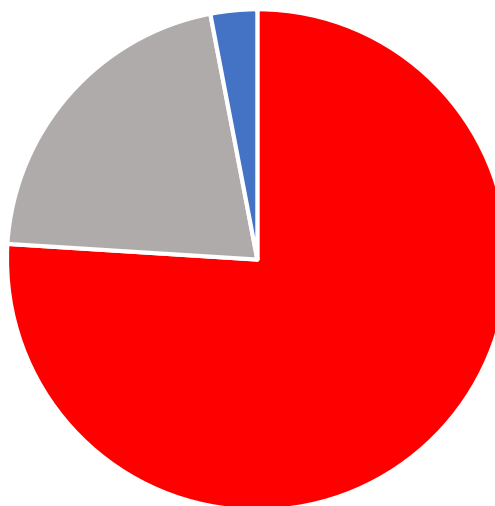
Status og plads til forbedring

Oplever du § 54-sp
som et velfungerende
tilbud til forældrene?

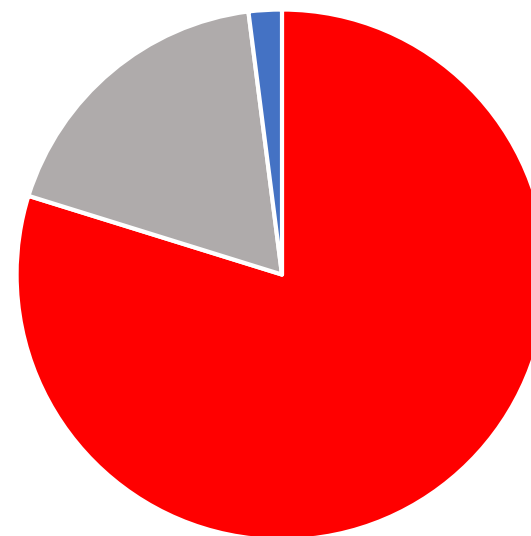
- Oftest
- Nogle gange, andre ikke
- Sjældent
- Ved ikke

Ser du muligheder
for, at kommunerne
udvikler samarbejdet
m/forældrene om
barnet?

- Ja
- Ved ikke
- Nej

Ser du muligheder for,
at anbringelsessteder
udvikler samarbejdet
m/forældrene om
barnet?

- Ja
- Ved ikke
- Nej